

Ірина АНТОНІК, Петро ФРИЗ
(Дрогобич, Україна)

**ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА-ХОРЕОГРАФА
В СИСТЕМІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

Педагог-хореограф – це поняття, пов'язане не тільки з вихованням, навчанням, педагогікою в загальноновживаному сенсі слова, але і з творчістю. А творчість, як відомо, пов'язана і з науковою, технічною новизною, творчими пошуками, оригінальністю, самобутністю, прогресивністю щодо попереднього досвіду в методиці навчання.

Хореографічне мистецтво через свою специфіку «породжує особливі форми відносин: солідарність, колективну та особисту відповідальність, повагу, взаємодопомогу, коректність поведінки і т. п. В умовах емоційного піднесення, напруження сил учням необхідно строго контролювати свою поведінку, дотримуватися етичних норм» [1, 78].

Сучасний педагог-хореограф – це людина, що «володіє високою загальною культурою. Щоб вести за собою учнів, потрібно користуватися їхньою схильністю, жити їхніми думками, захопленнями. А на це здатний педагог, який постійно підвищує свій культурний рівень. Зрілість педагога-хореографа визначається його здатністю ефективно організувати педагогічний процес, об'єктивно аналізувати й оцінювати справжній стан справ, знаходити найбільш раціональні шляхи для вирішення поставлених завдань» [3, 34]. Хореограф-професіонал вміє організувати процес навчання з певною перспективою, опираючись на нові знання з психології і педагогіки, теорії і практики хореографічної освіти.

Педагог-хореограф – це людина, яка вміє професійно організувати процес виховання своїх учнів. У процесі такої виховної та навчальної роботи він використовує широкий спектр різних засобів впливу. «Основними засобами педагогічного впливу педагога-хореографа в процесі навчання і виховання виступає слово, ясна, чітка і культурна мова, прийоми й елементи педагогічної техніки, різноманітні знання, навички та вміння, які він передає учням» [2].

Неабиякий вплив на вихованців хореографічного колективу мають насамперед особистісні якості педагога-хореографа, а це насамперед – повсякденна поведінка, моральна зрілість, внутрішня і зовнішня культура. «Знаряддями праці» педагога-хореографа є «не тільки слова, знання, якості, якими він володіє і які передає учням, а й види діяльності. Тому дуже важливо вміти вчасно і правильно організувати учнів, «включити» їх у конкретний вид діяльності, викликати з їхнього боку «зустрічний рух»: інтерес до діяльності, старання і працьовитість, творчість та ініціативу у виконанні завдань, своїх обов'язків» [4, 89–90].

Сучасний педагог-хореограф – це людина фанатично віддана хореографічному мистецтву, амбітна, здатна до пошуків і новаторства, проявляє активний інтерес до цікавинок в хореографії, володіє навичками і вміння працювати на перспективу.

Педагог-хореограф повинен перш за все виховувати в собі вміння, терпіння, виявляти бажання працювати з вихованцями додатково за потреби, удосконалювати власну фізичну форму і професійні навички. Досить важливо для педагога-хореографа у виконанні вправ на заняттях проявляти емоційність, зібраність.

Проаналізувавши науково-методичні праці у галузі хореографічної майстерності, можемо відзначити, що діяльність керівника хореографічного колективу характеризується багатоаспектністю і багатофункціональністю і включає наступні компоненти:

1) організаційно-управлінський (керівник хореографічного колективу є організатором колективу та управляє його функціонуванням);

2) балетмейстерський (керівник хореографічного колективу є головним балетмейстером-постановником, окрім тих хореографічних колективів, у яких працюють запрошені балетмейстери);

3) репетиторський (керівник хореографічного колективу здійснює репетиційний процес, виконуючи функції балетмейстера-репетитора);

4) навчально-виховний (навчання виконавській майстерності, моральне, духовне, естетичне виховання);

5) розвивальний (формування всебічно розвиненої особистості в хореографічному колективі відбувається шляхом поєднання фізичного, емоційного, розумового, творчого удосконалення учасників хореографічного колективу);

6) контролюючий (контроль знань, умінь та навичок як окремих учасників, так і всього хореографічного колективу. У результаті встановлюється в колективі зворотний зв'язок (зовнішній: учень – педагог-хореограф та внутрішній: учень – учень). Завдяки цій функції балетмейстер має змогу визначити план вивчення програмного матеріалу учасниками колективу, контролюючи засоби і методи викладання).

У процесі навчально-постановочної діяльності керівник повинен згуртувати учнів, незважаючи на різницю у віці, рівень культури і вихованням, зосередити увагу вирішенні спільних завдань. Тому керівник хореографічного колективу повинен проявляти такт і чуйність вихователя. Тому «для ефективності занять хореографією треба орієнтуватися на основні принципи дидактики – поєднання свідомого та емоційного, теоретичного і практичного, послідовності, наочності, творчого підходу» [1, 13].

До основних форм діяльності відносяться:

- практичні заняття з розучування танцювального матеріалу, акторської майстерності;
- репетиційна робота над репертуаром;
- теоретичні бесіди та лекції з історії хореографії, історії і теорії музики.

Додаткові форми – це колективні заходи за межами основних занять, пов'язані з їх змістом. Так само як участь в масових заходах культурно-просвітнього закладу, концертах, тематичних вечорах, пізнавальні заходи: бесіди, відвідування музеїв, театрів, виставок, концертів з подальшим їх обговоренням; позанавчальні заходи колективу – виїзди в зони відпочинку, привітання учасників. Керівник хореографічного колективу – вихователь і тому повинен бути перш за все сам вихованою людиною, вміти знаходити спільну мову з людьми, бути «стратегом» і «тактиком».

ЛІТЕРАТУРА

1. Методика роботи з хореографічним колективом: Основи курсу / В.М. Волчукова, Н.А. Бугаєць, О.В. Ліманська, О.М. Тищенко. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2013. 326 с.
2. Пархоменко О.М. Балетмейстерські вміння у діяльності педагога-хореографа. *Проблеми мистецької освіти*: [збірник науково-методичних статей]. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2012. Вип. 7. С. 138–151.
3. Фриз П.І., Добуш Ю.В., Шафета В.В. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. 100 с.
4. Цветкова Л. Методика викладання класичного танцю: підручник. Київ: Альтер-прес, 2007. 324 с.

Роман БОЙЧИН, Роман ТЕРЕЩЕНКО
(Дрогобич, Україна)

ПОЧАТОК ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОЛЬСЬКОГО ПОРТАЛУ «NOWA EUROPA WSCHODNIA»

Інформаційний портал «Nowa Europa Wschodnia» утворений завдяки фундації Колегіуму Східноє Європи ім. Яна Новака-Єзьборанського у 2020 р. Головним редактором цього інформаційного ресурсу, який став дуже популярним у Польщі серед інтелектуалів, політиків та експертів, є Ярослав Коцішевський.

Сучасна російсько-українська війна займає значне місце в аналітичних матеріалах portalу. У перший день повномасштабного вторгнення російських військ в Україну, з'явилася публікація журналістки Агнешки Бриц, яка переказала промову В. Путіна про мету нападу («денацифікація» і «демлітаризація») й особливо підкреслила слова російського президента про те, що «Росія готова на все» [1]. Журналістка наголосила, що Росія тривалий час готувалася до вторгнення. У квітні 2021 р. вона перевірила реакцію Заходу, а в грудні висунула вимоги до США і НАТО. Вона сподівалася, що Захід залишиться пасивним, тому що він «розбещений» вигідними контрактами («Північний потік-2», дешевий газ для Угорщини), грошима олігархів (Велика Британія) або традиційно прихильний до «великої російської культури» (Франція), а також ослаблений дезінформацією російської пропаганди, яка увесь час стверджувала, що «західна цивілізація знаходиться на межі краху» [1]. Надалі вона представляла заклик України до західних країн увести масштабні санкції проти Росії, зокрема відключити державу-нападника від SWIFT.

Через два дні (26 лютого 2022 р.) на порталі з'явилось інтерв'ю литовського політика Лінаса Лінкевічюса, питання якому ставив грузинський журналіст Ваха Тавбе-рідзе. У ньому колишній міністр закордонних справ Литви наголосив, що Захід упустив момент, коли міг зупинити В. Путіна, однак це потрібно зробити зараз. Інакше російський лідер, поводячись як гангстер, не зупиниться на Україні [2]. Відзначимо, що Л. Лінкевічюс був дуже категоричним й наголосив на тому, що не можна використовувати дипломатію з лідерами в Кремлі, тому що вони діють за «бандитськими